

Det renoveras till vänster och byggs nytt till höger lite varstans. Men förutsättningarna är inte desamma i storstan som i glesbygden. Tuffa krav på energieffektivisering kan ställas överallt, men inte nödvändigtvis exakt samma krav på alla objekt från norr till söder. Alla projekt är unika.

Varför inte våga?

SAMTIDIGT SOM NORRMÄN och svenskar sliter i spåren i skid-VM i Val de Fiemme och Jörgen Brink tränar inför Vasaloppet försöker vi staka ut spåret för den framtida energianvändningen. Ibland känns det bakhalt och vi undrar varför det ska vara så svårt att komma framåt. Är det fel på vällan? Njae, vi ska väl inte skylla på vällan (materialet); det är väl mer att det är fel spår vi har kört i?

Vi tragglar framåt alldeles för långsamt på grund av att fel beslut har fattats och kraven inte har varit tillräckligt tuffa. Den stora grundläggande punkten är nog att vi i Sverige har valt att formulera EU:s mål att energieffektivisera 20 % till år 2020 till ett intensitetsmål, det vill säga energieffektivisering i förhållande till BNP vilket i praktiken kan innebära en ökad energianvändning – om BNP ökar! Synd!

VARFÖR INTE VÅGA sätta ett tydligt mål att minska energianvändningen med 20 % - punkt! Alla förstår, det är lättare att mäta och framför allt; det går inte att förklara bort.

En annan aktuell fråga är de kommunala särkraven. Det finns flera kommuner i landet, stora och små, som har satt tuffare krav när det gäller energiprestanda för hus som ska byggas på kommunal mark. Det beror ju bland annat på att de krav som ställs i BBR avseende energiprestanda är oerhört tama och många kommuner både kan och vill mer!

Nyligen gjordes en utredning som kom fram till att kommuner inte ska få ställa egna krav. Bland annat på grund av att det skulle hämma produktionen för de som tillverkar bland annat husstommar – att de inte skulle kunna producera rationellt. Det är ju konstigt att man inte tänker på möjligheten för många företag som skulle se ett tillfälle att skapa något bra och eget!

Dessutom kan man i alla fall inte bygga på samma sätt i Kiruna som i Malmö.

VARFÖR INTE VÅGA låta de som vill spanna bågen få göra det?! Det skulle kunna bli många väldigt goda exempel som kan visa vägen för andra.

När jag lyssnade på de svenska grabbarna som skulle köra stafetten i VM så ler de in i kameran och säger "Vi har tränat för det här och vi satsar på Guld imorrn!" Detta trots att de vet att de har Norge som stora favoriter och Peter Northug som den omänskligt duktige spurtaren på sista sträckan. Det blev ett fantastiskt fint Silver efter Norges guld, men jag tycker det är så härligt när någon vågar tro att de kan!

JAG TROR ATT VI KAN göra mycket mer och att det finns en stor potential i alla led; vi har hög kompetens och stor vilja. Låt oss satsa både på nybyggnad och renoveringar i befintliga byggnader som är det område där vi alla tror att vi har störst potential att energieffektivisera. Se alla objekt som unika och genomför det som är mest lönsamt i varje enskilt fall. Framförallt, låt oss hoppas att myndigheterna ställer de tuffa krav som behövs för att vi ska få puffen i rätt riktning.

Birgitta Govén
Ordförande EnergiRådgivarna
2 mars 2013

Varför inte våga låta de som vill spanna bågen få göra det?! Det skulle kunna bli många väldigt goda exempel som kan visa vägen för andra.

FOTO: ESTER SOHRI

Kom på energiluncher 9 april i Solna eller i Mölndal!

Energifrukost hos Miele i Solna

Vi träffas hos Miele i Solna där vi får en visning av deras energieffektiva vitvaror och en liten framtidstitt när det gäller styrning och solceller.

Martin Normark, Vattenfall, kommer också berätta om timmätning och vad det kan innebära för energiräkningen.

Hans Nilsson, berättar vad som händer gällande Energieffektiviseringsdirektivet.

Tid: 8.00 - 9.30

Adress: Miele, Industrivägen 20, Solna.

Anmälan: Senast 26 mars till birgitta.goven@aton.se

Energifrukost hos Bengt Dahlgren i Mölndal

Välkomna till Bengt Dahlgren ABs energieffektiva kontor!

Bengt Dahlgren presenterar 9 april sitt kontor i Krokslätts fabriker och de åtgärder som gjorts för att få en energieffektiv byggnad.

Bengt Dahlgrenhuset är i dagsläget Sveriges kanske mest energieffektiva kontorshus. Under 2012 var den specifika energianvändningen 41 kWh/m², år.

Detta kan jämföras med kravet för Green Building som är 75 kWh/m², år.

Sprid info om Energilunchen genom Facebook!

Mer info på hemsidan också.

Under samma år var användningen av verksamhetsenergi 38 kWh/m², år.

Bengt Dahlgren har ansökt om att få certifiera byggnaden enligt GreenBuilding samt enligt Miljöbyggnad nivå Guld.

Frukost serveras från: kl 07:30
Presentation och guidning: 08:00-09:00

Adress: Bengt Dahlgren, Krokslätts Fabriker 52, Mölndal

Anmälan: Anmäl dig senast 26 mars till Maria Perzon, maria.perzon@bengtahlgren.se

Häng med EnergiRådgivarna på Facebook!

Bli medlem i EnergiRådgivarna! Anmäl dig på www.energiradgivarna.se

EnergiRådgivarnas styrelse:

Birgitta Govén, ordförande
birgitta.goven@aton.se

Jesper Peterson, vice ordförande
jesper.peterson@naturskyddsforeningen.se

Camilla Hjortling, ledamot
Camilla.Hjortling@gmail.com

Hans Nilsson, ledamot
nosslinh@telia.com

Lisa Ossman, ledamot
lisa.ossman@sp.se

Mari-Louise Persson, ledamot
mari-louise.persson@uppsala.se

Maria Perzon, sekreterare
maria.perzon@bengtahlgren.se

Ingela Brandén, suppleant
ingela_branden@hotmail.com

Roland Jonsson, suppleant
roland.jonsson@hsb.se

Mona Tjernström, suppleant
mona.tjernstrom@sundsvall.se

www.energiradgivarna.com
S:t Göransgatan 84
112 38 Stockholm
tel: 08 - 343245
kansliet@energiradgivarna.com

Beställ hem värvningsbroschyren

Finns att beställa hem från EnergiRådgivarnas kansli.

Bra att ha vid olika evenemang där det är möjligt att värva medlemmar och informera om EnergiRådgivarna!

Alla som på något sätt jobbar med energieffektivisering borde vara med i EnergiRådgivarna.

I synnerhet du!

Prenumerera på Ekodesigns nyhetsbrev!

Prenumerera gratis på Energimyndighetens nyhetsbrev för energirådgivare!

Tipsa Dialog!

Välkomna att tipsa oss om nyheter som kan vara intressanta att läsa om för andra medlemmar i EnergiRådgivarna. Mejla till jesper.peterson@naturskyddsforeningen.se eller till yrsa@bahnhof.se.

Stoppa slöseriet – hur lönsamt som helst!

Kongressprogrammet börjar så smått mejslas fram. Datum är spikat till den 24 september. Och platsen är Fastighetsmässan på Elmia i Jönköping.

PÅ ÅRETS KONGRESS VILL VI PROVOCERA.

Visst går det för långsamt och visst är det segt att det är för många klena beslut som inte tar oss tillräckligt fort framåt mot en lösning för att rädda planeten.

På årets kongress vill vi provocera och visa på många av de möjligheter som finns för att minska energianvändningen och därmed underlätta för färden mot 100 % förnybart.

EnergiRådgivarnas kongress går av stapeln den 24 september på Fastighetsmässan, Elmia, i Jönköping. Temat blir "Stoppa slöseriet – hur lönsamt som helst!" Vi hoppas att det ska bli riktigt intressant med många spännande talare. Vi vill skapa en positiv anda genom att redovisa ett antal goda exempel som förhoppningsvis ska bana väg för andra. Bland annat kommer Electrolux och Stokab berätta vad de

har gjort för att minska energianvändningen: Några eldsjälar som har genomfört fantastiska projekt med goda resultat.

Vi kommer också diskutera lönsamheten som en ledstjärna för hållbarhet och lyckosamma renoveringar; Miljöstyrningsrådet kommer och berättar hur självklart enkelt det är att räkna med LCC.

Naturligtvis vill vi även göra utblickar mot omvärlden också, hur går det i övriga Europa, hur fungerar Energieffektiviseringsdirektivet för övriga EU-länder med mera. Framför allt vill vi skapa ett trevligt forum där vi kan diskutera och ventilera intressanta frågor om energi som berör oss alla.

Håll ett öga på vår hemsida www.energiradgivarna.com där program och inbjudan kommer att finnas tillgänglig. Har du frågor så kontakta gärna birgitta.goven@aton.se

Många svarade på löneenkäten

EnergiRådgivarna har gjort en kartläggning av de kommunala energi- och klimatrådgivarnas löner. Det är fjärde året i rad som vi genomför kartläggningen. Vi fick in 182 fullständiga svar vilket ger en svarsfrekvens på 77 % på webbenkäten. Kartläggningen avsåg 2012 års löneläge.

DEN ALLMÄNNA STATISTIKEN är officiell för alla att ta del av. Vi lottade ut 2 biobiljetter vardera till tre personer som besvarat enkäten.

För våra medlemmar finns en mer detaljerad statistik med lönen uppdelat på anställningsgrad, ut-

bildningsnivå, ålder, kön, anställningsform m.m. Denna statistik är endast för våra medlemmar i Energirådgivarna.

VI OBSERVERAR I statistiken att kommunerna inte ger någon hög prioritet åt energi- och

klimatrådgivningen. Många av befattningshavarna har "blandade tjänster" vilket kan vara mycket positivt med hänsyn till kompetensutnyttjande och när det gäller att finna nya kontakter, men definitivt inte med hänsyn till det stora behov som finns att effektivisera i landet.

Tack till alla som besvarade enkäten!

*Med vänliga hälsningar
Mona Tjernström,
Ingela Brandén och Lisa Ossman*

Grattis, ni vann!

Bland dem som svarade på vår löneenkät för 2012 lottade vi ut biobiljetter. Vinnare blev: Anna-lena Torman, Aneby, Julia Lennartsson, Holsbybrunn och Roger Stenström, Dingle

(Sammanställt jan 2013)

Lön	Min	Max	Medel	Median	Antal	Antal %
	22 885	41 800	29 666	29 666	182	100%

Utbildningsnivå	Min	Max	Medel	Median	Antal	Antal %
Examen högskola/universitet	24 500	41 800	29 770	29 500	116	64%
Kurser högskola/universitet	23 095	36 200	29 193	28 900	28	15%
Kvalificerad yrkesutbildning (KY)						
/Yrkeshögskoleutbildning (YH)	24 930	35 000	28 807	28 720	10	6%
Gymnasium eller motsvarande	22 885	39 000	29 968	30 000	27	15%
Grundskola/Folkskola		Färe än 5 svar!			1	1%

Energimyndigheten tycks ta omställningen på allvar

Det förefaller som om Energimyndigheten (äntligen) börjar ta energiomställningen och dess industriella möjligheter på allvar.

På bara några dagar har deras generaldirektör dels talat om att göra en utredning om ett Sverige utan kärnkraft, dels gjort debattinlägg om behovet av att effektivisera (minska) användningen.

Han noterar att ny kärnkraft är mycket dyr och att man rimligen

bör ställa sig frågan om vad man gör om (när?!) den visar sig vara för dyr. Klokt!

Om man skall anmärka på något så skulle det vara att den energibesparing som han drar en lans för genom att hänvisa till artikel 7 i det nya EU-direktivet bara är en tunn

skiva av vad som vore lönsamt. Och att om man skall satsa stort på förnybar energi så är effektivisering den naturliga startpunkten. Det måste därför vara en självklar del av utredningen.

Hans Nilsson

www.fourfact.se, feb 2013

Ett energieffektivare Sverige – nu!

Föreningen Energi-Rådgivarna skrev nyligen debattinlägget här intill om EED, Energieffektiviseringsdirektivet, tillsammans med andra medlemsorganisationer i 100% Förnybart.

Energieffektiviseringsdirektivet (EED) antogs i oktober 2012. Direktivet baseras på bedömningen att cirka 30 procent av dagens energianvändning är förluster genom att man i byggnader och verksamheter inte tar bästa kostandseffektiva teknik i anspråk.

Syftet är att förtydliga och förstärka kravet på en minskning av energianvändningen med 20 procent till år 2020, det vill säga att man minskar dagens slöseri. Direktivet skall vara implementerat i medlemsländerna senast den 4 juni 2014.

Ett genomförande av direktivet skulle innebära att man sparar energi motsvarande 10 000 SEK per år för varje europeiskt hushåll.

Samtidigt skapas cirka 2 miljoner nya jobb i Europa och beroendet av importerad, fossil energi minskar.

Folkhushållet, ekonomin, sysselsättningen, energisäkerheten och miljön skulle tjäna på att detta direktiv tas på allvar och genomförs på ett kreativt sätt.

SAMBAND MELLAN EFFEKTIVISERING OCH FÖRNYBART

Det finns ett viktigt samband mellan effektivisering och för-

nybar energi. Det råder praktiskt taget full enighet i samhället om att vår energiförsörjning till stor andel skall bestå av förnybar energi. Med denna inställning är det ännu viktigare att först ta bort den onödiga energianvändningen så att vi inte behöver bygga ny förnybar energi som sedan bara blir förluster.

Att vi idag har 50 procent förnybar energi skulle i ett slag istället bli drygt 60 procent om vi tar bort de 20 procent förluster som direktivet föreskriver.

VI KAN OM VI VILL

I Sverige har vi goda möjligheter att åstadkomma en hög energieffektivisering – om vi bara vill! Det finns energieffektiv teknik och hög kompetens inom området. I Europeiska rådets slutsatser den 17 juni 2010 fastställdes energieffektivitetsmålet som ett av de övergripande målen i unionens nya strategi för sysselsättning och smart, hållbar tillväxt för alla. Låt oss ta fasta på det och skapa just en hållbar tillväxt i Sverige!

INOM 100 % FÖRNYBART VILL VI ATT:

• Det svenska effektiviseringsmålet omformuleras till det som

gäller för EU och inte som idag relateras till BNP vilket kan leda till att energianvändningen ökar.

• Sverige skall ha tuffare krav avseende energiprestanda i byggnader, både vid ombyggnad och nybyggnad samt att energideklarationerna görs till ett aktivt instrument för omställningen!

• Kommuner ska ha möjlighet att ställa egna krav på energiprestanda samt att hela den offentliga sektorns verksamheter skall vara vägledande för omställningen genom sina upphandlingar och krav.

• Affärsmodeller tas fram som uppmuntrar till att flera aktörer kan erbjuda mera heltäckande lösningar för större och flera kundgrupper. Ett exempel är att energiföretagen åläggs ett energinyttoansvar genom till exempel Vita Certifikat, där man ställer krav på energileverantören att hjälpa slutanvändaren att minska energianvändningen

• Näringslivet uppmuntras till större och mera medvetna insatser genom energiledning på ett sätt som det så kallade PFE-programmet föreskriver.

100 % Förnybart

BUSS utbildar i byggsektorn

Energimyndigheten presenterar utbildningsprojektet för energismart byggande, BUSS, på Nordbygg ecoforum 13 mars.

BUILD UP SKILLS SVERIGE (BUSS) ÄR det största utbildningsprogrammet inom byggsektorn någonsin. 100.000 byggnadsarbetare och VVS-montörer i hela landet ska vidareutbildas för att bygga och renovera energieffektivt.

Hela byggbranschen ska ställa om till ett mer energieffektivt byggande. 2020 ska all nybyggnation i Sverige och övriga EU vara nära-nollenergibyggnader och energianvändningen efter större renoveringar ska reduceras.

Och år 2050 ska energianvändningen i bebyggelsen vara halverad.

– För att lyckas behövs mer

kunskap. Build Up Skills Sverige är ett verktyg för framgång. Vi arbetar nu med att göra klart handlingsplanen som ska presenteras den 13 mars på Nordbygg Ecoforum på Stockholmsmässan, säger Roger Eriksson på Energi-myndigheten.

BUSS-projektet har 30 deltagande länder i Europa. Varje land ska ta fram en egen handlingsplan för hur hantverkare och installatörers kvalifikationer ska stärkas.

Även cirka 2000 yrkeslärare/utbildare behöver vidareutbildas för att klara energieffektiviseringsmålen.

Lär dig producera egen el i Sundsvall!

Energimässan i Sundsvall anordnas två gånger per år och vänder sig till fastighetsägare. Besökarna får goda råd från bygglovhandläggare, sotare, konsumentvägledare och energi- och klimatrådgivare. Information ges bl a om tester, aktuella energibidrag och rotavdrag.

PÅ ENERGIMÄSSAN 2013 i Sundsvall kan man träffa utställare inom uppvärmning och energibesparing. Energispärtips och information om bidrag och stöd för boende och företag ges. Även konsumentvägledare deltar: de ger tips och råd om vad man ska tänka på när man ska anlita hantverkare.

Ett 30-tal lokala företag ställer ut pellets- och vedpannor/-kaminer, värmepumpar, fjärrvärme,

solvärme, el, isolering och fönster.

– Hälften av all hushållsel i Sverige skulle kunna produceras av hushållen själva.

– Det är bara att räkna tak, balkonger och trädgårdar, säger entreprenören och miljöprofilen Johan Ehrenberg som föreläser om egen elproduktion på Energimässan.

– Jag rekommenderar solceller. Det är enklast. Men en snurra är roligast!

MER PÅ GÅNG:

• **Nordbygg ecoforum, 12-13 mars.** Stockholmsmässan i Älvsjö. Nordbygg EcoForum genomförs under två dagar vartannat år med start den 12-13 mars 2013 och kompletteras därmed mässan Nordbygg som arrangeras vartannat år, nästa gång 2014.

De två dagarna erbjuder en större konferens med flera seminariespår och i anslutning till konferensen arrangeras en utställning. Arr: Stockholmsmässan i samarbete med Svensk Byggtjänst.

13 mars presenterar Energimyndigheten handlingsplanen för Build Up Skills Sverige på ett seminarium på Nordbygg. (se artikel t v)

• **Fastighetsmässa i Kista 20-21 mars**

• **Energimässa i Nordichallen i Sundsvall 20 mars kl 12-19.** Seminarier om att göra egen el! Johan Ehrenberg medverkar. Fri entré! (se nedan t v)

• **Seminarium Framtidens energi 21 mars.** EnergiRådgivarnas samarbetspartner nätverket 100 % förnybart bjuder 21 mars in till ett seminarium på Europahuset om Framtidens Energi.

Diskussionsämnen är EU:s energieffektiviseringsdirektiv, energipolitiken efter 2020 samt omställningen av dagens energisystem är aktuella energipolitiska frågor. De berör utvecklingen av Sveriges energisystem och påverkar ekonomi, konkurrenskraft, välfärd och arbetsmarknad.

• **Seminarium om värmepumpar, 24 april i Stockholm Bergsäker lösning eller glädjekalkyl?** Allt fler bostadsrättsföreningar ställer frågor om värmepumpar eller funderar på att byta till bergvärme. På detta HSB-seminarium diskuteras för- och nackdelar med värmepumpar. Är det lönsamt – och i så fall för vem? Hur ser kalkylen ut när taxorna ändras?

Fjärrvärmeleverantörer, tillverkare och brf medverkar för att dryfta effektfrågan, kostnader för spetsvärme, behov av nätförstärkning, etc.

• **Goda krafter! 25-27 april i Halmstad** Kraftsamling för smart och förnybar energi! På Högskolan i Halmstad samlas 25-27 april flera rikstäckande organisationer som arbetar för ett långsiktigt hållbart energisamhälle.

Parallella seminarier på tema: sol, vind, vatten, energieffektivisering, bio och växtgas, transporter

GodaKrafter! startades i Borlänge i följd av Sveriges Energiföreningars Riksorganisation SERO, Svensk Vindkraftförening SVIF och Svensk Vattenkraftförening SVAF tillsammans med Dala Energiförening DEF.

• **3-8 juni eceee Summer Study** i södra Frankrike. Rethink – Renew – Restart. Här samlas alla som intresserar sig för energieffektivisering för att i avspända former diskutera det senaste inom området. Väl använd semestervecka! Anmälan snarast!

Hållbara energisystemlösningar inom solenergiområdet

I skriften ovan finns många exempel (bilder!) på solvärmeanläggningar i Sverige, Tyskland, Österrike och Frankrike. Vissa anläggningar har mer och djupgående uppgifter angående energiutbyte. Andra anläggningar visar endast integrationsmöjligheter med bild på installationen. Laddas ner på BeBos hemsida.

Flera fastighetsägare visar ökat intresse för solenergi. Detta gäller särskilt i samband med renovering av flerbostadshus men också för nybyggnation och andra typer av byggnader. Det främsta hindret för en större marknadsintroduktion av solenergi i befintliga flerbostadshus är att kunskapsnivån hos beställare (bygggherrar) och konsulter inte är tillräcklig, konstaterar BeBo på sin hemsida.

POTENTIALEN FÖR SOLENERGI i befintliga flerbostadshus är stor. Genom att installera solenergi i samband med renovering finns en teknisk potential på 0,9 TWh solel eller 2 TWh solvärme fram till 2020. Det finns ett antal bra exempel på solenergiapplikationer i Sverige och mängder av exempel i Europa, främst Tyskland som ligger långt före. Den finns också bra leverantörer och installatörer i Sverige. Det finns dock få exempel med dokumenterad erfarenhet från installerad solenergi i befintliga flerbostadshus i Sverige.

Tekniken för solenergi är väl utvecklad och det råder inga

tekniska hinder för en mer utbredd installation av solenergi i befintliga flerbostadshus. Ett ökat intresse för solenergi och en ökad marknad i Sverige gör att det behövs mer konsulter och installatörer med goda kunskaper om solenergi, vilket i sin tur ger ett ökat behov av utbildning.

DET FRÄMSTA HINDRET för en större marknadsintroduktion av solenergi i befintliga flerbostadshus är att kunskapsnivån hos beställare (bygggherrar) och konsulter inte är tillräcklig. Här finns utvecklingsbehov om hur en anbudsfrågan ska utformas för att få en rätt dimensionerad

anläggning och rätt val av solel och/eller solvärme. Vidare saknas samlade erfarenheter från installation, drift och underhåll samt erhållen prestanda. Det behövs en mall för kravspecifikation som kan användas för flera kategorier av byggnader.

FÖR EN SNABBARE implementering av solenergi i befintliga flerbostadshus finns behov av en samlad kunskap med syfte att ge en ökad kompetens hos främst beställare. Den samlade kunskapen bör innehålla beslutsguide, upphandlingsrutiner och installations och driftserfarenheter.

Tjäna dubbelt på effektivisering

Programmet klart för Inblick Bioenergi 17-18 april

För andra gången arrangerar Svebio den mycket uppskattade utbildningen *Inblick Bioenergi* den 17-18 april i Stockholm. *Inblick Bioenergi* är en 2-dagars utbildning där du kan sätta dig in i hur bioenergibranschen är uppbyggd och kan uppdatera dig om de aktuella trenderna.

Genom att uppfylla EU-direktivets mål om att minska energianvändningen med 20% så sparar Europas invånare drygt 100 miljarder Euro årligen i minskade utgifter för den energi som vi egentligen inte behöver.

Ecofys gör bedömningen <http://www.foeeurope.org/sites/default/files/publications/saving_energy_study_feb2013.pdf> att man kan spara lika mycket till genom sänkta priser på den energi som återstår.

Detta eftersom lägre efterfrågan innebär att man bland annat inte behöver ta i anspråk de dyraste produktionsresurserna (se figur nedan). Men också att efterfrågetrycket på fossila bränslen minskar och därmed priset.

Källa: Hans Nilssons blogg www.fourfact.se

I Ecofys-rapporten som hänvisas till ovan skriver utredarna :

Savings in 2030

If ambitious energy savings are pursued further in the period

2020 – 2030, we expect net direct energy cost savings to be in the order of Euro 200 billion per year and indirect energy cost savings on the order of Euro 50 billion per year in 2030, giving Euro 250 billion per year total net savings for consumers.

To conclude, we note that energy efficiency can bring great economic benefits to European consumers, but without effective regulation savings will not materialise. It is therefore of vital importance that ambitious and effective policies are put in place in order to see these benefits realised.

Øresundsbron går över till energisnål belysning

Energi motsvarande 53 villors elförbrukning under ett år. Så mycket räknar Øresundsbron med att sänka förbrukningen enbart under 2013. Reducerad belysning är viktigaste åtgärden.

PÅ ØRESUNDSBRON började man 2009 att i detalj kartlägga var energiförbrukningen är som störst på förbindelsen och var den kan minskas. Eftersom belysningen i tunneln är det som drar mest energi, var det också där man började med att göra förändringar.

– Vi började med att bara ha vart sjätte lysrör i tunneln tänt nattetid, istället för allihop. Det har gett en kraftig besparing. I november 2012 tog vi det vidare och släckte varannan lampa även på dagen, säger Bengt Hergart, anläggningsdirektör på Øresundsbron.

De senaste veckorna har man också vidtagit åtgärder för övriga vägbelysningen. Samtliga lampor längs motorvägen på bron, 360 stycken, har ersatts av energisnålare LED-lampor som halverar energiförbrukningen, utan att minska ljuset.

– De gamla lamporna var slitna och måste bytas. Då valde vi miljövänligare och energisnålare alternativ, säger Bengt Hergart.

Bengt Hergart räknar med att dessa åtgärder kommer minska energiförbrukningen med upp till 1 gigawattimme under 2013. Det motsvarar 53 villors energiförsörjning under ett år.

Från 2010-2012 har projektet lett till att Øresundsbron sänkt sin energiförbrukning med 3 gigawattimmar, vilket motsvarar ett års förbrukning för 160 villor. Förutom reducerad belysning har justering av uppvärmningen av tunnelns serviceutrymmen varit den mest betydande förändringen.

Källa: Øresundsbron

FAKTA:
2001 låg Øresundsbrons energiförbrukning på 12,7 gigawattimmar om året.

2010 hade den minskat till 10,6 gigawattimmar.

2012 förbrukade bron 7,6 gigawattimmar.

Test av tv-spelkonsoler

På tre år har alla spelkonsoler fått bättre grafik och lägre elanvändningen, men vissa konsoler drar dubbelt så mycket som andra. Med smartare spelande kan du minska elanvändningen ännu mer.

BÅDE PLAYSTATION 3 SLIM OCH Xbox 360 Slim har mer än dubbelt så hög elanvändning som Nintendo Wii U, men våra speltestare uppfattade inte några skillnader i spelprestanda. Däremot märks skillnader i grafik-kvalitet för Wii, som inte har HD-upplösning.

Minst el drar Nintendo Wii med 14 watt och Nintendo Wii U med 34 watt. Playstation 3 Slim och Xbox 360 Slim drar båda i snitt 77 watt när du spelar FIFA 13 eller Skylanders Giants.

Spartips för tv-spelare:

– Sänk ljusstyrkan på tv:n, detta gör du oftast enkelt via fjärr-

kontrollen och elanvändningen minskar direkt.

– Dämpa belysningen i rummet när du spelar, då upplevs tv-bilden som ljusare.

– När du ska köpa ny spelkonsol, ta reda på elanvändningen eftersom det ännu inte finns

någon energimärkning.

Energimärkning och ekodesignkrav i framtiden?

Idag finns ingen energimärkning eller ekodesignkrav. Sony, Microsoft och Nintendo har förslag på frivillig överenskommelse om en effekt på max 70 watt till år 2017. Testet visar dock att det redan finns spelkonsoler som klarar detta, vilket ger utrymme för mer ambitiösa krav.

Läs mer om testa Spelkonsoler på Energimyndighetens webbplats.

20 000 använder appen *Lampguiden* för att välja energisnål lampa

Energimyndighetens app *Lampguiden* som släpptes i höstas, har nu 20 000 användare enligt Energimyndigheten som gläds åt att så många använder den för att välja energieffektiva lampor. *Lampguiden* är gratis och fungerar utan uppkoppling mot mobilnätet.

Lampguiden, läs mer här.

Eco-design kan ta bort halva Sverige

Det är en massa energi som går bort i onödan i vår vardag.

Eco-design arbetar med att förbättra de apparater vi omger oss med och nu har några organisationer (CLASP och eceee) kollat att man kan gå längre. Det är vanliga vitvaror (kyl, frys, tvätt, disk), strömförsörjning, TV-boxar och belysning som är i fokus.

Och med förbättringar av dessa kan man i Europa spara bort lika mycket som halva Sveriges elenergianvändning.

I deras rapport görs också bedömningen att det är LED (lysdioder) som är framtidens energisparbelysning.

[Länk här till Ecode-sign på Energimyndighetens hemsida.](#)

”Förenkla istället för att införa nya krav”

Byggkravsutredningens förslag att stoppa kommunala särkrav på energieffektiva byggnader är ohållbar och hindrar utveckling av passivhus. Det menar Centerpartiets bostadspolitiska talesperson, Ola Johansson.

Björn Hedlund som haft i uppgift av regeringen att utreda de så kallade kommunala särkraven, anser inte att det är en bra idé att kommunerna får ställa krav på byggherrarna att bygga mer energisnåla bostäder än vad BBR stipulerar.

Ola Johansson, centern, tycker att bostadsministern Stefan Attefall (KD) borde lägga Byggkravsutredningen åt sidan och istället lägga kraft på att förenkla lagar än att införa nya.

Byggkravsutredningen har föreslagit en ”stopplag” som förbjuder kommuner att ställa energikrav och andra tekniska egenskapskrav på bostäder byggda på mark som ägs av kommunen.

– Utredaren vill ta ifrån dem rätten att själva besluta om hur

deras egendom i form av mark ska användas. Det menar vi i Centerpartiet är en allvarlig inskränkning av kommunernas självstyre och äganderätten för juridiska personer, säger Ola Johansson, Centerpartiets bostadspolitiska talesperson, i ett pressmeddelande.

DE BOSTÄDER SOM BYGGS i dag förväntas stå minst en generation. Därför är det viktigt att de redan från början byggs för att använda så lite energi som möjligt. Hållbart bostadsbyggande hindrar inte att byggföretagen utvecklar koncept och processer för att bygga industriellt, effektivt, klimatneutralt och med låga livscykelkostnader, menar Centerpartiet.

”Enligt Centerpartiet är Boverkets byggregler slappa och otidsenliga.”

Enligt Centerpartiet är Boverkets byggregler slappa och otidsenliga. De missgynnar biobränslen i fjärrvärmesystemet och bruket av spillvärme medan eldrivna värmepumpar premieras. Det är ohållbart att använda el för att värma bostäder när industrin behöver tillgång till elenergi.

Ola Johansson kommer att föreslå att Janna Valic ser till att Boverkets experter ger sig ut på byggarbetsplatserna och ser den utvecklade som pågår med näronnenergihus – merkostnaden är försumbar och att låga driftskostnader i längden minskar boendekostnaden och klimatavtrycket.

Källa: VVS-forum

FOI-satsning på energieffektivt byggande

Nu finns det pengar att söka hos Energimyndigheten för forskning och innovation (FOI) för energieffektivt byggande och boende. FOI-programmet pågår 2013–2016 och stödjer projekt inom energianvändning i bebyggelsen över hela livscykeln.

ENERGIMYNDIGHETEN finansierar FOI-programmet med 20 miljoner kronor. Men den totala projektfinansieringen kommer avsevärt att överstiga beloppet, då medverkande parter bidrar till finansiering av projekt, skriver myndigheten i ett pressmeddelande.

Energieffektivisering i bebyggelsen är ett av Energimyndighetens prioriterade områden när det gäller forskning och innovation.

Inom forskningsområdet ingår så väl bostäder som lokaler, deras produktion, människors livsstilar, val och användande av energi relaterad till boende och brukande, renovering, och eventuell ombyggnad samt demontering/rivning.

SYFTET MED PROGRAMMET är att ”finansiera projekt som tar fram ny relevant kunskap, och utvecklar teknik och tjänster som

kan bidra till omställningen till ett långsiktigt hållbart energisystem och hållbar tillväxt inom den svenska bygg- och bebyggelsesektorn”.

I början av mars öppnar programmets första och enda utlysning. Mer information om och detaljer kommer att finnas på Energimyndighetens hemsida.

<http://www.energimyndigheten.se/sv/Foretag/Energieffektivt-byggande/>